

2017-09-14
N2017/05709/TS

Näringsdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag att ta fram en handlingsplan för tillämpning av vägtrafiksäkerhetsstandarden ISO 39001 i myndighetens verksamhet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Trafikverket att analysera hur krav i trafiksäkerhetsstandarden ISO 39001 bör tillämpas i Trafikverkets verksamhet. Analysen ska fokusera på hur största möjliga effekt på trafiksäkerheten kan uppnås. Med utgångspunkt i analysen ska Trafikverket ta fram en handlingsplan, inklusive tidsplan, för hur myndigheten ska uppfylla de krav som gör störst trafiksäkerhetsnytta. I handlingsplanen ska även framgå hur Trafikverket avser att utveckla arbetet med att säkerställa dels att relevanta trafiksäkerhetskrav ställs i Trafikverkets upphandlingar, dels att efterlevnaden av dessa krav följs upp. Arbetet ska omfatta såväl Trafikverkets kontraktspart som av denne anlita underentreprenör och underleverantör.

Trafikverket ska vidare analysera hur myndighetens tillämpning av ISO 39001 kan användas för att sprida och effektivisera användningen av ISO 39001 på ett sätt som bidrar till ökad trafiksäkerhet. De förslag som Trafikverket lämnar ska i den mån det är möjligt kostnadsberäknas och konsekvensbedömas. Även förslagens påverkan på de transportpolitiska målen ska redovisas.

Vid genomförandet av uppdraget ska Trafikverket samråda med Arbetsmiljöverket och Upphandlingsmyndigheten.

Trafikverket ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i årsredovisningen för 2017.

Skälen för regeringens beslut

Det transportpolitiska hänsynsmålet innebär bl.a. att transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt (prop. 2008/09:93). För vägtransportområdet finns även ett etappmål som innebär att antalet omkomna ska halveras och antalet allvarligt skadade minskas med en fjärdedel mellan 2007 och 2020.

Att utveckla arbetet med trafiksäkerhet i ledningssystemet i Trafikverket är också i linje med Agenda 2030, där delmål 3.6 innebär att antalet omkomna i trafiken globalt ska halveras till 2020 och där även delmål 11.2 lyfter trafiksäkerhet. Regeringens ambition är att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030.

Trafiksäkerhet är ett prioriterat område för regeringen. Den 1 september 2016 fattade regeringen beslut om inriktningsdokumentet Nystart för Nollvisionen. Där anges att ett prioriterat område för framtiden är bättre regelefterlevnad och att detta bland annat kan nås genom att organisationer kvalitetsleder sin verksamhet utifrån trafiksäkerhet.

Vägsäkerhetslagen (2010:1362) reglerar väghållarens skyldigheter i fråga om vägar och vägprojekt som ingår i TEN-T-vägnätet i Sverige, dock inte tunnlar som är längre än 500 meter. Lagens krav omfattar således inte hela vägnätet, varför det är viktigt att systematiskt utveckla arbetet med vägtrafiksäkerhet.

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2016 Arbetsmiljöverket i uppdrag att tillsammans med Trafikverket och Transportstyrelsen ta fram ett gemensamt förslag till olycksförebyggande åtgärder avseende trafikolyckor som sker i arbetet. I rapporten Olycksförebyggande åtgärder för arbetstagare som arbetar på eller vid väg (Arbetsmiljöverket 2016/009242, 2017-02-22) föreslås att möjligheter att ställa utökade krav på trafiksäkerhet vid upphandling av tjänster utreds och att sådana krav ställs vid upphandling av transporttjänster. Vidare föreslås att organisationer som själva utför eller upphandlar mycket transporter bör överväga certifiering i enlighet med ISO 39001.

Organisationer som själva utför eller upphandlar många transporter kan påverka såväl den egna arbetsmiljön som trafiksäkerheten i stort genom att säkerställa att dessa transporter sker trafiksäkert. Detta kan ske genom att

organisationen t.ex. ställer krav på säkra fordon i upphandlingar eller kontrollerar om de transporter som organisationen beställer eller utför följer trafikreglerna, exempelvis vad gäller hastighet och nykterhet. Trafikverket upphandlar en stor mängd transporter och tjänar dessutom genom sin roll som ett föredöme för andra organisationer. Regeringen bedömer därför att Trafikverket bör vidareutveckla sitt ledningssystem avseende trafiksäkerhet och systematiskt integrera trafiksäkerhetskännsyn i myndighetens verksamhet.

ISO 39001, Road traffic safety (RTS) management systems, är en ISO-standard för ledningssystem för vägtrafiksäkerhet. Standarden finns sedan 2012 och förvaltas av ISO Technical Committee (ISO/TC241). I dag finns det dock ingen analys av vilka krav Trafikverket lever upp till eller vilka av kraven som bör prioriteras i syfte att bidra till ökad trafiksäkerhet. Om det finns krav i ISO 39001 som Trafikverket bedömer ej behöver uppfyllas ska detta motiveras.

På regeringens vägnar

Peter Eriksson

Anna Ullström

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Arbetsmarknadsdepartementet/ARM
Finansdepartementet/BA och OU
Näringsdepartementet/SUBT, MRT, TIF och TS
Arbetsmiljöverket
Trafikverket
Upphandlingsmyndigheten